

9.6.17. gr. byggingarreglugerðar, nr. 112/2012, síðari breytingar reglugerðar nr. 1173/2012, 350/2013, 280/2014, 360/2016, 666/2016, 722/2017, 669/2018, 1278/2018 og 977/2020
Lög um mannvirki, nr. 160/2010

Kröfur vegna svalaskýla

Í grein 9.6.17 í byggingarreglugerð segir:

„**Meginreglur:** Eftirfarandi meginreglur gilda um brunavarnir vegna svalaskýla:

1. Þar sem sett er upp svalaskýli má það ekki rýra gildi svalanna sem flóttaleiðar eða rýra brunahólfun byggingar. Brunahólfandi skil milli tveggja svalaskýla skulu vera með þeim hætti að brunahólfun sé ekki skert.
2. Þegar svölum er lokað með einföldum glerskífum sem unnt er að opna að lágmarki 85% á einfaldan hátt er ekki krafist sérstakra ráðstafana vegna eldvarna enda sé búnaðurinn samþykktur af Húsnæðis- og mannvirkjastofnun.
3. Í opnanlega glugga á svalaskýli með föstum byggingarhluta skal nota hert öryggisgler (perlugler).
4. Slökkviliðsstjóri getur gert auknar kröfur um björgunarsvæði eða aðrar ráðstafanir til björgunar vegna uppsetningar svalaskýla.

Viðmiðunarreglur: Þegar svölum er lokað með föstum byggingarhluta með opnanlegum gluggum gilda eftirfarandi viðmiðunarreglur:

1. Í fjölbýlishúsi þar sem setja á svalaskýli skulu hurðir íbúða að stigahúsi vera EI₂ 30-CS₂₀₀, eða EI₂ 60-CS₂₀₀ þar sem þess er krafist og að kjallara.
2. Milli svalaskýlis og íbúðar skal vera reykþéttur byggingarhluti (útveggur) og er óheimilt að fjarlægja hann eða opna á annan hátt á milli íbúðar og svalaskýlis.
3. Opnanlegir gluggar á svalaskýlum skulu vera rennigluggar eða hliðarhengdir gluggar og skal stærð þeirra vera ákvörðuð þannig að svalaskýlið rýri ekki gildi svalanna sem flóttaleiðar úr bruna. Samanlögð stærð opnanlegu glugganna skal að lágmarki vera 2,0 m² og minnsta kantmál ops 1,0 m. Hæð upp í neðri brún ops skal uppfylla ákvæði um hæð handriða á veggsvölum. Opnunarbúnaður skal vera samþykktur af Húsnæðis- og mannvirkjastofnun.
4. Breytingum sem gera þarf á byggingu vegna brunavarna skal vera lokið áður en hafist er handa við byggingu svalaskýlis.

Húsnæðis- og mannvirkjastofnun skal gefa út leiðbeiningar um framkvæmd þessarar greinar.“

Leiðbeiningar

Samkvæmt 9.2.1 gr. byggingarreglugerðar gildir að meginreglur eru ávallt ófrávíkjanlegar en viðmiðunarreglur eru frávikjanlegar með tækniskiptum eða brunahönnun enda sé sýnt fram á að brunaöryggi sé ekki skert og uppfyllt séu meginmarkmið reglugerðarinnar og meginreglur þeirra ákvæða sem vikið er frá.

1 Almennt

Svalaskýli/svalalokunarkerfi í nýbyggingum og sem breyting á þegar byggðu mannvirki.

- a Svalir bygginga, s.s. fjöleignarhúsa, eru einkum ætlaðar til að tryggja flóttaleiðir frá aðliggjandi rýmum og íbúðum ef aðrar flóttaleiðir lokast og eru því mikilvægur öryggisþáttur til björgunar mannlífa. Einnig eru þær ætlaðar til útivistar.
- b Svalaskýli skal því vera með opnunarbúnaði sem unnt er að opna á fljótvirkan hátt þannig að svalirnar nýtist sem flóttaleið og að auðvelt sé að bjarga fólki þaðan. Einnig er opnun svalaskýlis nauðsynleg til að hindra ekki loftstreymi reyks frá íbúð.
- c Þegar setja á upp svalalokun/svalalokunarkerfi skal leggja fram nauðsynleg hönnunargögn með tilheyrandi greinargerð og fá samþykki viðkomandi byggingarfulltrúa fyrir framkvæmdinni. Það á einnig við um lokun svala á þegar byggðum byggingum, sbr. gr. 9.2.5. Staðfesting brunavarna vegna breytinga á þegar byggðum mannvirkjum. Í hönnunargögnum og greinargerð þarf m.a. að gera grein fyrir útliti, gerð burðarvirkis og opunarprósentu opunar. Ef um er að ræða breytingu á lokunarflokki skal taka mið af reglugerð 910/2000 m.s.br. um eigna-skiptayfirlýsingar, útreikning hlutfalls-talna o.fl. í fjöleignahúsum og skráningar-reglum fasteigna hjá Þjóðskrá Íslands. Einnig þarf að hafa í huga lög nr. 26/1994 um fjöleignahús, með síðari breytingum, varðandi t.d. samþykki meðeigenda o.þ.h.
- d Með setningunni „búnaðurinn samþykktur af Húsnæðis- og mannvirkjastofnun“ er átt við að búnaður skal uppfylla skráningar og eftirlitsreglur samkvæmt lögum nr. 114/2014 um byggingarvörur. Upplýsingar um markaðssetningu, markaðseftirlit á byggingarvörum og CE merkingar má finna á vef Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar <http://www.byggingarvorur.is/>.

2 Gerðir svalaskýla

Margar útfærslur finnast þegar kemur að svalaskýlum og jafnvel mörg orð notuð yfir slíka framkvæmd t.d. svalalokun, sólskáli, sólskýli, sólstofa, garðskáli o.s.frv. Þar sem fjölbreytileiki er mikill eru einnig mismunandi skilningur og túlkningar á orðum og heitum, því er mikilvægt, í hönnunargögnum, að gera skýra grein fyrir hvernig útfærslan á að vera og hverskyns búnaður á við, þ.m.t. opnunarbúnaður, hvort það eru handföng, snúrur, hnappar eða annað, festingar og frágangur o.þ.h.

Eftirfarandi eru myndir, teknar af alnetinu, sem sýna mismunandi lausnir og frágang á svalaskýlum. Myndirnar eru hvorki tæmandi listi yfir útfærslur né á nokkurn hátt tilmæli eða auglýsing fyrir ákveðnar lausnir, þær eru einungis settar fram til að sýna fram á að svalaskýli er hvorki eitthvað eitt ákveðið form né lausn.

Mynd 1.

Mynd 2.

Mynd 3.

Mynd 4.

Mynd 5.

Mynd 6.

3 Brunahólfun/brunamótstaða

Svalaskýli/svalalokunarkerfi skulu ekki rýra brunahólfun byggingar.

- a Svalaskýli mega ekki rýra brunahólfun byggingar og því skulu byggingarhlutar (veggir, gólf og loft) milli tveggja svalaskýla hafa sömu brunamótstöðu og aðskilur viðkomandi brunahólf (t.d. íbúðir, rekstrareiningar, o.s.frv.) að öðru leyti og varna því að eldur, hiti og reykur breiðist út.
- b Þar sem svölum er lokað með föstum byggingarhluta/svalalokunarkerfi með opnanlegum gluggum (ofan handriðshæðar) skal séð til þess að hurðir viðkomandi íbúða að sameiginlegri flóttaleið hafi tilgreinda brunamótstöðu eftir því sem við á.

Á þeim stöðum þar sem slík svalalokun er gerð með einföldum glerskífum, sem eru 85 – 100 % auðopnanlegar og búnaðurinn samþykktur af Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, er ekki krafist sérstakra/ aukinna eldvarnarráðstafana umfram almenn ákvæði byggingarreglugerðar.

Milli svalaskýlis og íbúðar skal þó ætíð vera reykþéttur byggingarhluti, sem óheimilt er að fjarlægja, rýra eða „opna“ á einhvern hátt.

- c Lagnir og lagnakerfi mega ekki rýra brunahólfun (eld- og reyk-þéttleika, sbr. gr. 9.1.1. og 9.6.1.) milli svalaskýla og því þarf, þar sem gólfniðurföll og þakniður-fallsstofnar liggja í gegnum lokaðar svalir/svalaskýli, að gera faglegar og viður-kenndar ráðstafanir hvað varðar bruna-þéttingar m.t.t. viðkomandi brunamótstöðu-kröfu sbr. gr. 9.9.4.

4 Flóttaleið

Svalaskýli/svalalokunarkerfi skulu ekki rýra gildi svala sem flóttaleiðar.

- a Í opnanlega glugga á svalaskýli/svalalokunarkerfi með föstum byggingarhlutum skal nota hert öryggisgler (perlugler), sem hindrar eða minnkar hættu á slysum á fólki þegar nauðsyn krefst þess að glerið verði brotið og fjarlægt.
- b Opnanlegir gluggar á svalaskýli/svalalokunarkerfi skulu vera hæfilega stórir renni-gluggar eða hliðarhengdir gluggar, með hvert kantmál ops a.m.k. 1,00 m og samantlagða stærð a.m.k. 2,00 m².
- c Hæð upp í neðri brún opnanlegra glugga, (þ.e. a.m.k. 1,10 – 1,20m), ræðst af ákvæðum um handriðshæðir svala, sbr. gr. 6.5.4., að teknu tillit til ákvæða gr. 9.5.5. um hámarkshæð 1,20m frá gólfi upp í björgunarop.
- d Opnanlegu gluggarnir skulu ekki vera lykillæstir. Nota má hespur, rennilokur eða sambærilegar lokanir. Þar sem handföng eiga við, skulu þau vera af sömu stærð og venjuleg handföng þannig að gott tak náist. Sérstaklega er mikilvægt að vera ekki með lítil handföng eða handföng sem beita þarf afli til að opna í íbúðum aldraðra og á slíkum stöðum.

Opnunarþúnaður svalaskýla skal vera samþykktur af Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, sbr. 25.gr. Laga nr. 75/2000 um brunavarnir m.s.br. og 9. hluta Mannvirkjalaga nr. 160/2010 m.s.br.

5 Björgunarsvæði og slökkvilið

Við uppsetningu svalaskýla/svalalokunarkerfa getur verið nauðsynlegt að endurskoða hönnun, fyrirkomulag og stærðir björgunarsvæða slökkviliðs og/ eða gera aðrar öryggisráðstafanir sem slökkviliðsstjóri telur nauðsynlegar, sbr. gr. 9.2.6. – Þátttaka slökkviliðs í björgun og 9.8. kafli Aðstaða og búnaður vegna aðkomu slökkviliðs, (gr. 9.8.1. Markmið og gr. 9.8.2. Björgunarsvæði og aðkoma).

Tilvísanir

- lög nr. 26/1994, um fjöleignarhús,
- reglugerð 910/2000 m.s.br. um eignaskiptayfirlýsingar, útreikning hlutfallstalna o.fl. í fjöleignahúsum

Heimildir

- Lög nr. 75/2000 um brunavarnir, með síðari breytingum.
- Lögn nr. 160/2010 um mannvirki.
- Byggingarreglugerð nr. 112/2012, með síðari breytingum.
- Lög um nr. 114/2014 um byggingarvörur

Yfirlit yfir breytingar sem gerðar hafa verið á leiðbeiningunni:

Útgáfa	Lýsing á breytingu:	Dags.
1.0	á ekki við	22.06.2021